

[Chr. Thomsen.]

landmand. Jeg vil derfor gerne på udvalgets vegne spørge den højtærede landbrugsminister, om der er nogen begrundelse for denne frygt for, at kravene strammes stærkt i fremtiden.

I øvrigt kan jeg på hele udvalgets vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Landbrugsministeren (Skytte): Der foreligger ikke for mig noget, som kunne begrunde den frygt, der rigtigt nok kom til orde i udvalget, og jeg kan tilføje, at jeg i alt væsentligt er enig i de betragtninger, den ærede ordfører på udvalgets vegne fremførte her.

I øvrigt vil jeg takke udvalget for den enige tilslutning til lovforslagets gennemførelse. Jeg er taknemlig for denne tilslutning, også fordi jeg heri ser en anerkendelse af den fortjenstfulde virksomhed, som er udøvet ved den kgl. veterinær- og landbohøjskole i nu snart 100 år. Jeg er også enig med ordføreren i, at ved besøg på landbohøjskolen får man et klart indtryk af, at arbejdet dér i mange tilfælde må foregå under forhold, som ikke svarer til tidens krav. Derfor er der også planer om at forbedre disse forhold ved bygning af en delvis ny landbohøjskole, og jeg overvejer at stille forslag herom. Det kan ikke ske i denne samling, men jeg håber, at vi kan forberede dette i løbet af sommeren. I et land som Danmark, hvor landbrugserhvervet spiller en så afgørende rolle for samfundsökonomien, er det af den største vigtighed, at der findes en højere læreanstalt, som på landbrugets område ikke alene kan give ungdommen den bedst mulige uddannelse, men også kan virke som et forskningsinstitut, der på videnskabeligt grundlag søger at finde frem til de bedste og mest rationelle midler og metoder.

Den kgl. veterinær- og landbohøjskole har på bedste måde varetaget de to opgaver, der har været skolen pålagt, og jeg kan tilføje, at de resultater, skolen på grund af fremragende videnskabelig indsats og dygtig ledelse har kunnet fremvise, har høstet megen anerkendelse og indbragt skolen et betydeligt ry i den internationale bevidsthed.

Det er min opfattelse, at det foreliggende

lovforslag, som nu står foran sin vedtagelse, og som har til hensigt at muliggøre mere tidssvarende bestemmelser for højskolens funktion på en række områder, yderligere vil kunne medvirke til at befæste højskolens stilling og til at fortsætte den udvikling, der er sket i de sidste 100 år, således at højskolen også i fremtiden kan hævde sig blandt de førende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-6 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om bortfald af hartkorn eller matrikelskyld for ejendomme i købstæder og flækker.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3251, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1193).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3251, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1193).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3251, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1193).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Carl Petersen): Jeg kan på hele udvalgets vegne anbefale de 3 lovforslag til vedtagelse i den form, hvori de er fremsat.

Angående udvalgets arbejde og de spørgsmål, der har været drøftet i udvalget, samt de oplysninger, den højtærede minister i samrådet gav udvalget på de spørgsmål, der blev stillet, henviser jeg til den afgivne betænkning.

Jeg finder dog anledning til at gøre et par bemærkninger yderligere i relation til de spørgsmål, der særlig har været drøftet. Under drøftelsen af lovforslaget om ændringer i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme har vi indgående drøftet en henvendelse, der var modtaget fra Sammenslutningen af danske Havne, og som gik ud på at få fritaget de havnearealer, der er i offentligt eje, for kravet om matrikulering ved udlejning af parceller, selv om lejemålets varighed var mere end de 10 år, der er foreskrevet i loven. Det bør måske oplyses over for tinget, at lignende henvendelser fra sammenslutningen har været fremsendt tidligere; efter de oplysninger, der er givet udvalget, er det sket første gang i 1937 og er gentaget med mellemrum siden. Jeg nævner dette for at oplyse det høje ting om den vægt, sammenslutningen lægger på dette spørgsmåls løsning.

Alle i udvalget har haft sympati for tanken, men efter at have modtaget oplysninger fra ministeriet om, hvilken virkning der måtte forventes at indtræffe på forskellige områder, hvis denne fritagelse blev lovfæstet, har udvalget ikke ment ved denne lejlighed at kunne stille ændringsforslag til lovforslaget.

Spørgsmålet om, hvilke virkninger det ville få for de såkaldte 8 års huse, der administreres efter lov nr. 240 af 1952 om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje, hvis ændringen i loven om landbrugsejendomme gennemføres, blev, som det er tinget bekendt, ordnet på den måde, at den højtærede minister fremsatte

et forslag til ændring af lov nr. 240 om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje, således at de brugere, der ville falde uden for bestemmelserne, nu sikres ret til fornyelse af kontrakten, når de løbende kontrakter udløber.

Med disse supplerende bemærkninger til betænkningen skal jeg anbefale de tre lovforslag til vedtagelse i uændret skikkelse.

Reedtz-Thott: Som det fremgår af betænkningen, er der enighed i udvalget om at gennemføre de 3 lovforslag uændret. Det betyder, som den ærede ordfører for udvalget lige har sagt, ikke, at vi ikke har diskuteret forslagene ret grundigt. Ikke mindst i forbindelse med forslag til lov om landbrugsjendomme er der jo en række spørgsmål, der melder sig. Herom gjorde jeg ved første behandling nogle bemærkninger, og jeg skal derfor nu indskrænke mig til at sige, at det konservative folkeparti regner med, at den kommission, som landbrugsministeren har nedsat til at undersøge forskellige forhold under statshusmandslovgivningen, til sin tid vil fremlægge et materiale, der giver grundlag for en sikrere bedømmelse af værdien af de forskellige bestemmelser i lov om landbrugsjendomme.

Denne lov giver jo landbrugsministeren nogle beføjelser til at skønne på forskellige områder. Det er mit indtryk, også efter samrådet med den højtærede landbrugsminister, at de småændringer, vi nu gennemfører, nærmest har til hensigt at udvide landbrugsministeriets eller jordlovsudvalgets mulighed for at udøve skøn til fordel for praktiske foranstaltninger på stedet, enten det nu drejer sig om nedlægning af små eller forældede brug eller sammenlægning af jordstykker, hvor forholdene taler derfor. Denne tendens til en vis lempelse er også understreget i betænkningen som en grund til, at man fra borgerlig side kunne gå med til loven uden mere konkret at fremdrage de mange forhold, der nu ca. 10 år efter lovens gennemførelse må gøre én betænkelig ved de måske beskedne ændringer.

10 år er ganske vist ikke lang tid, når det drejer sig om jordlovgivning, men dog har disse 10 år på mange måder betydet en revolution i dansk landbrug, der kun kan sammenlignes med udflytningen i 1700-

[Reedtz-Thott.]

tallet og omlægningen 100 år senere. Mekaniseringen og den fantastiske produktivitetstigning, der er fulgt i dens spor, har gjort det muligt for dansk landbrug trods alt at gennemleve en prisudvikling, der i og for sig bedst kan illustreres ved, at man nu er ved at gennemføre en brødkornsordning, hvor afleveringsprisen — den afleveringspris, landmanden beder om — er mindre end de tvangsafleveringspriser, som vi måtte aflevere kornet til ved de brødkornsordninger, vi havde for en halv snes år siden, før mekaniseringen rigtig tog fat. Endnu giver den maskinelle revolution imidlertid ikke det tilstrækkelige grundlag for en modernisering af lov om landbrugs-ejendomme. Det har derfor undret mig noget at læse i De danske Husmandsforeningers blad, Husmandshjemmet, at der i forbindelse med korn- og bemyndigelsesordningerne kunne ventes en skærpelse af jordlovene eller disses administration. Husmandshjemmet skriver i en ledende artikel den 21. maj bl. a. — hvis jeg må citere —:

„Det var en forudsætning for, at Husmandsforeningerne ikke skulle gøre indsigelse over for den kornlov, der skulle hjælpe det store landbrug, at jordlovgivningen skulle gøres mere effektiv.“

For det første: vedrørende udtrykket „hjælpe det store landbrug“ kunne man måske bede bladets lederskribent erindre, at det var Landbo- og Husmandsforeningerne, der allerede sidste år fremsatte et kraftigt understreget ønske om en brødkornsordning. Når foderkornet nu er kommet med, erkendes det vist fra alle sider, at dette skete, for at ikke halvdelen af landets jord skulle blive sået til med hvede og rug, og for at hidføre en balance i svineproduktionen. Det er vist en fortidig betragtning, at en antidumpingordning som den, der nu er ved at se dagens lys, er til særfordel for nogen enkelt brugsstørrelse.

For det andet må det vist være rimeligt nu, da vi er ved at lave en ændring i lov om landbrugsejendomme, at rette det spørgsmål

til den højtærede landbrugsminister om Husmandsforeningerne har fået noget tilsagn på det jordpolitiske område i forbindelse med de landbrugsøkonomiske love. Jeg skynder mig at sige, at jeg tror det ikke selv — det er vist ikke den nuværende højtærede landbrugsministers skik at spille med fordækte kort — men det kunne alligevel være rart at få et ord fra ministeren om, at den pågældende artikel må stå for skribentens egen regning. I dag skal vi tage stilling til landbrugslovene, og nogle dage til de økonomiske love. Det ville føles rimeligt, om folketingets medlemmer havde ministerens ord for, at der ikke var skabt en forbindelse mellem de to lovområder. Dette ville jo i påkommende tilfælde stærkt påvirke vor stilling til begge forslag. Jeg beder igen den højtærede landbrugsminister forstå, at dette ikke er noget forsøg på mistænkeliggørelse, tværtimod, det er snarere et tilbud om en renselsesproces, men Husmandshjemmet står jo på så mange måder det radikale parti så nær, at man i disse tider må tillægge dets ledende artikler en vis vægt.

I øvrigt er vi fra konservativ side indstillet på at gennemføre de foreliggende lovforslag.

Landbrugsministeren (Skytte): Det er ikke umiddelbart nemt at finde nogen særlig tilknytning mellem de bemærkninger, det ærede medlem hr. Reedtz-Thott nu fremsatte, og de lovforslag, vi behandler her. De lovforslag, som vi nu behandler, og som vi hele tiden har behandlet i enighed, har udelukkende tilsigtet at ajourføre og på enkelte områder gøre de pågældende love mere praktiske og elastiske, formål, som jeg har forstået at man fra alle sider er enig om, hvilket også har fundet udtryk i den foreliggende betænkning. Derfor skal jeg ikke knytte mange bemærkninger til de udtalelser, der her er fremsat. Jeg skal nøjes med at svare på det konkrete spørgsmål og sige, at hvad der står i Husmandshjemmets lederartikler, står altid for det pågældende

[Landbrugsministeren.]

blads egen regning — jeg går ud fra, at dette også gælder de konservative blade, at det gælder Landsbladet, at det gælder overalt. Jeg har i hvert fald intet ansvar for de pågældende artikler. Hermed være ikke sagt, at jeg tager afstand fra dem. Jeg er enig med Husmandshjemmets leder, som jeg ikke har læst, men sådan som den er citeret, i, at en effektivisering af jordlovgivningen er ønskelig, og jeg tilføjer, at Husmandsforeningerne har bedt mig om en forhandling om de spørgsmål. Denne forhandling har jeg givet tilsagn om, akkurat som jeg ville give tilsagn, hvis det ærede medlem hr. Reedtz-Thott bad mig om en forhandling om det modsatte. Det er, hvad der foreligger. Om det så virker beroligende på det ærede medlem, skal jeg selvsagt ikke kunne udtale mig om.

I øvrigt vil jeg gerne takke for den enstemmige tilslutning til de foreliggende lovforslag.

Reedtz-Thott: Det er muligt, at jeg ikke har udtalt mig helt klart, men det spørgsmål, jeg ville rette til den højtærede landbrugsminister, var, om der var nogen forbindelse mellem denne artikel, altså det, der kom til udtryk fra Husmandshjemmets side, og den kornlov, som om få dage foreligger til vedtagelse, for så syntes jeg, det var rimeligt, at vi fik det at vide. Men jeg er glad ved, at landbrugsministeren har sagt, at det har ikke været hans mening, så jeg tror, jeg må forstå landbrugsministeren på den måde, at der ikke er givet Husmandsforeningerne noget tilsagn ... (*Landbrugsministeren* [Skytte]: Jo, om forhandling!). Om forhandling, ja men ikke noget tilsagn om et forslag om en ændring af jordlovgivningen. Sådan tror jeg jeg må have lov til at forstå den højtærede landbrugsminister.

Landbrugsministeren (Skytte): Rigtigt forstået. Husmandsforeningerne har bedt om en forhandling om en effektivisering af jordlovgivningen, og jeg har givet tilsagn om denne forhandling. Jeg har ikke givet tilsagn derudover.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om bortfald af hartkorn eller matrikelskyld for ejendomme i købstæder og flækker.

Lovforslagets §§ 1-7 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme.

Lovforslagets §§ 1-7 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme.

Lovforslagets §§ 1-9 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til beværterlov.

(Første behandling findes i tidenden sp. 410, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1121).